

بررسی مزاحمت های خیابانی در استان ایلام

(مطالعه موردی شهرستان های ایلام و ایوان)

سعید رحیمی پور^۱، مهدی نجف پور^۲، محمد ریحانی^۳

^۱ استادیار دانشگاه فرهنگیان نویسنده مسئول

^۲ کارشناس ارشد رشته ترویج و آموزش

^۳ کارشناس ارشد امور دانشجویی دانشگاه فرهنگیان ایلام

نویسنده مسئول:

مهدی نجف پور

چکیده:

مزاحمت های خیابانی به عنوان یکی از اشکال تبعیض بر علیه زنان در تمامی کشور های دنیا به اندازه های مختلف انجام می پذیرد. تکرار وقوع این موضوع سبب کاهش مشارکت زنان در سطح جامعه شده که خود پیامدهایی چون کاهش احساس امنیت؛ کاهش فعالیت های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی-فرهنگی را به دنبال خواهد داشت. پژوهش حاضر سنخ های مزاحمت های خیابانی در استان ایلام (شهرستان های ایلام و ایوان) را با بهره گیری از روش تحقیق ترکیبی مورد بررسی قرار داده است. ابتدا با تعداد ۲۰ نفر از زنان مورد مزاحمت واقع شده در هر شهرستان (جمعاً ۴۰ نفر) مصاحبه کیفی صورت پذیرفته، سپس نتایج مصاحبه با استفاده از کدبندی، شناسایی تم های اصلی و تبدیل آن به پرسشنامه (تحقیق کمی) بر روی ۳۰۸ نفر از زنانی که حداقل نوعی از مزاحمت را تجربه کرده بودند مورد بررسی قرار گرفت. نتایج این تحقیق نشان داد که اصلی ترین نوع مزاحمت ها شامل: نگاه ها، آلود، متلک پراکنی، فحاشی، ایستادن سر راه زنان، تعقیب شدن توسط مرد مزاحم، پرتاب شی یا ترقه، گرفتن یا دادن شماره تلفن و لمس کردن بوده است. مکان های مزاحمت برای زنان نیز عبارت بودند از: خیابان و کوچه ها، بازار، شلوغ، مغاز ها، درب منزل و درب مدرسه و دانشگاه همچنین زمان وقوع این مزاحمت ها زمان عصر یعنی ساعات حدود ۱۵ تا ۱۶ در تابستان و ساعات ۱۴ تا ۱۵ در زمستان. بیشترین زمانی است که زنان مورد مزاحمت واقع می گردند. این میزان به اندازه ۴۰/۷ درصد بوده است. واکنش زنان در مقابل مزاحمت نیز به اشکالی چون: سکوت، تظاهر به متوجه نشدن، خشمگین شدن، تذکر، دعوا و فریاد، اطلاع به خانواده، تماس با پلیس بوده است.

کلمات کلیدی: مزاحمت های خیابانی، احساس امنیت، نوع مزاحمت، مکان مزاحمت، زمان مزاحمت، واکنش زنان به مزاحمت

- مقدمه

قربانی شدن و آزار زنان توسط مردان یکی از تبعات نابرابری بین زن و مرد است که عوارض ناشی از آن مشکلات فراوانی را برای جامعه ایجاد می کند. یکی از آزار و اذیت هایی که زنان در جوامع مختلف به اشکال متفاوت با آن مواجه هستند مزاحمت های خیابانی است که تبعات این نابرابری به اشکال مختلفی چون احساس ناامنی، احساس محرومیت نسبی، عدم اثربخشی کامل زنان در امورات محوله و در نهایت می تواند مانعی در جهت بالندگی و تعالی جامعه محسوب گردد، که نمی توان آنها را بر اساس سن، قومیت یا طبقه اجتماعی پیش بینی کرد. مزاحمت های خیابانی به رفتار های کلامی و غیر کلامی دارای ماهیت جنسی (مانند توهین کردن، فریاد کشیدن، نوازش کردن، چشمک زدن، سوت زدن که در مکان های عمومی و نیمه عمومی اعمال می گردد. این جدای از اینکه واکنش مزاحمت های خیابانی از سوی زنان به صورت واکنش غیر فعال (مانند نادیده انگاشتن از سوی زنان، وانمود به متوجه نشدن، نگاه خشمگینانه و...) و یا فعال (واکنش خصمانه، استمداد از مردان دیگر، فرار و ...) صورت می پذیرد همین بس است که خسارات های این پدیده مخرب از جنبه های گوناگون قابل تامل است. زنان به عنوان نیمی از جمعیت فعال اقتصادی هر جامعه ای سهم مهمی در تولید و اقتصاد ایفا می نمایند. از اینرو در این نوشتار نگارنده در پی آن است تا با برشمردن ضرورت و اهمیت این موضوع و طراحی اهداف خرد جهت دستیابی به هدف کلی یعنی سنخ شناسی پدیده مزاحمت های خیابانی با مطالعه و مروری بر ادبیات این حوزه مهم و همچنین مطالعه عمیقی از نظریه های مرتبط بتوان تصویر ذهنی و فکری ایجاد نموده تا پشتوانه قوی جهت انجام عملیات میدانی برای جامعه آماری زنان بین ۱۷ تا ۴۰ سال در شهرهای ایوان و ایلام بوجود آید.

تعاریف متعددی از مزاحمت های خیابانی انجام گرفته که وجه مشترک همه آنها تبعیض علیه زنان می باشد. بر اساس تعریف گاردنر (۱۹۹۵) مزاحمت های خیابانی رفتار های کلامی، غیر کلامی، دارای ماهیت جنسی (مانند، توهین کردن، کنایه زدن، فریاد کشیدن، نوازش کردن، خیره شدن و ...) را شامل می شوند که توسط مرد های غریبه در مکان های عمومی یا نیمه عمومی نسبت به زنان اعمال می شوند و نمی توان آنها را بر اساس سن، قومیت، یا طبقه اجتماعی پیش بینی نمود (رمضانی، ۱۳۹۳). مزاحمت که به مزاحمت غریبه ها، مزاحمت در عرصه عمومی و مزاحمت جنسی معروف است (در این نوشتار منحصراً از "مزاحمت خیابانی" استفاده خواهد شد)، عموماً از دید سیاستگذاران، برنامه ریزان، مجریان، دانشگاهیان و سازمان ها و ارگان های رسمی و خصوصی مرتبط دور مانده است. این در حالی است که حضور زنان در مکان های عمومی سبب ایجاد اعتماد به نفس و ارتقاء اطمینان شده که با ایجاد مزاحمت خصوصاً در خیابان ها به شدت کاهش می یابد.

مزاحمت خیابانی شامل رفتار های کلامی و غیر کلامی بوده که از سوت زدن، چشمک زدن، چشم چرانی کردن، نیشگون گرفتن، لمس

کردن، هو کردن شروع شده و با تعقیب کردن ادامه یابد. مزاحمت های خیابانی در جوامع با رویکرد نقش جنسیتی سنتی تر می تواند شدت

بیشتری داشته باشد. جامعه استان ایلام دارای جمعیت ۵۵۷۵۹۹ نفر بوده که اگر جمعیت سنین بین ۱۷ تا ۴۴ سال را بیشتر در معرض مزاحمت های خیابانی فرض نماییم دارای جمعیتی بالغ بر ۱۶۲۵۰۰ نفر می باشد، که ۵۶۳۴۰ نفر این زنان در مناطق روستایی و ۱۰۶۱۶۰ نفر در مناطق شهری ساکن می باشند. (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۰). همچنین استان ایلام با بافت ایل شهری و ویژگی هایی چون سرمایه اجتماعی بالا، ارتباطات شدید قومی - قبیله ای و حساسیت بالای خانواده، طوایف و قبایل به جنس زن (در آن بالاترین جمعیت زنان در دامنه سنی ۲۰ تا ۲۴ سال با جمعیتی بالغ بر ۳۶۴۶۱ نفر که بالای ۹۸٪ استان مسلمان می باشند). (همان منبع). متأسفانه این پدیده مخرب در

شهرستان های ایلام و ایوان شدت بالاتری نسبت به دیگر شهرستان ها داشته است (نیروی انتظامی استان ایلام، ۱۳۹۴)، شهرستان ایوان در شمال استان ایلام قرار دارد و مرکز آن شهر ایوان است. از شمال به استان کرمانشاه و از غرب به کشور عراق منتهی می شود مردم

آن کرد کلهر بوده و شیعه هستند. این شهرستان از مراکز اصلی ایل کلهر می باشد. ایل کلهر از شمال به محدوده ایل های کرد، گوران و گوران بان زرده، از ناحیه جنوب به حوزه حکومتی والی پشتکوه (ایلام کنونی)، از طرف مغرب به خاک کردستان عراق (مندلی و خانقین)، همچنین به قشلاق ایل سنجایی و قشلاق ایل کرد، از جانب مشرق به قشلاق ایل زنگنه و قسمتی از قشلاق ایل سنجایی (مایدشت) و در واقع جنوب شهر کرمانشاه، محدود می شود. افراد این ایل که در واقع بزرگترین ایل در غرب کشور محسوب می گردد.

در شهرستان های ایوان غرب، اسلام آباد، گیلانغرب، و بخش هایی

از: کرد، نفتشهر (نفتشاه سابق)، سومار، گهواره، ماهیدشت، و در دهستان قلعه شاهینسر پلذهابونصر آباد قصر شیرین و تمامینوا حیو حومه مکانهای یادشده ساکنه ستند. (روزنامه ایلام، ۱۳۹۰) بنابر اسناد تاریخی یادایوان غرب مرکز اصلیا یلکلهر بوده است، همچنین در زمان های گذشته طوایف بزرگی همچون منصوری (مسیوری)، کولسوند، قلخانی، کلیایی و قوچمی، مومه ای، سوماری، زینل خانی، باسکله ای و.... که بیشتر شان از (هفت ماله بان سیری کلهر ایوان غرب) میباشد در مناطق ذکر شده ساکن شدند. آب و هوای کوهستانی دارد و دارای رشته کوه هایی از زاگرس بنام بانکول، مانشت و شیر زول است که پوشیده از جنگلهای انبوه بلوط، بنه، زالزالک، و بادام کوهی است و انواعی از گیاهان دارویی و گلها در طبیعت آن یافت می شود. دارای چشمه ها و رودخانه ای به نام گنگیر (در حال حاضر بدون آب) می باشد. بهاری دل انگیز دارد و دارای آثار باستانی مر بوط به دوره ساسانیان و اسلامی است. (اکبری، ۱۳۸۵). این شهرستان در کل ۴۸۸۳۳ نفر جمعیت داشته که ۲۴۴۵۱ مرد و ۲۴۳۸۲ زن می باشد. جمعیت زنان ۱۵ تا ۳۰ ساله در این شهرستان ۲۰۷۰ نفر است. اما شهرستان ایلام از شهرستانهای استان ایلام است. مرکز این شهرستان شهر ایلام می باشد که مرکز استان نیز هست. این شهرستان در شمال غربی استان قرار گرفته و با شهرستانهای ایوان، شیروان و چرداول، دره شهر و نیز مهران همسایه است. شهرستان ایلام از غرب به کشور عراق محدود می شود. در کل جمعیت شهرستان ایلام ۲۱۳۵۷۹ نفر است که ۱۰۸۲۰۰ مذکر و ۱۰۵۳۷۹ مونث می باشند، جمعیت شهرنشین این شهرستان ۱۷۷۹۸۸ که ۹۰۰۳۱ نفر از آن را مردان و ۸۷۹۵۷ نفر را زنان تشکیل می دهند. جمعیت ۱۵ تا ۳۰ ساله در این شهرستان ۸۷۴۰ می باشد (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۰). با توجه به وضعیت تشریح شده انتظار می رود تا سنخ های مزاحمت های خیابانی را از جنبه های گوناگون بویژه در دامنه سنی ۱۵ تا ۳۰ ساله که اهمیت ویژه ای در جامعه دارند را در دو شهر ایلام و ایوان شناسایی نماید.

اگر به واکنش های مختلف بزه دیدگان تمرکز جدی داشته باشیم خواهیم فهمید که بیشتر زنان برای مقابله با مزاحمت جنسی از سکوت، مدارا و ترک محیط استفاده می کنند و این به خودی خود باقی نمانده و تبعات شدید بعدی خواهد داشت. کاهش مشارکت اجتماعی زنان با افزایش ضریب احساس ناامنی اجتماعی، موجب ترس از حضور در جامعه و در نتیجه محدود شدن آزادی های فردی و کاهش این حضور ایجاد می گردد. افزایش رخدادهای پس از این موضوع سبب افزایش رفتارهای پر خاشگرانه و شکل گیری نزاع و درگیری از طرف خود بزه دیده و یا نزدیکان و حتی گاه، افراد بیگانه ای که برای دفاع از وی مداخله می کنند، پدیده نسبتاً شایسته ای است که متأسفانه در مواردی منتهی به جراحتهای شدید و حتی قتل شده است. (لیاقت دار و همکاران، ۱۳۸۸). کاهش حضور زنان به واسطه مزاحمت های خیابانی بهره وری این گستره با ارزش جمعیتی را کاهش داده و به اقتصاد جامعه لطمه وارد می کند. از این مهمتر تبعیض جنسیتی علیه زنان از نوع مزاحمت های خیابانی سبب احساس محرومیت نسبی برای زن شده و این احساس ناخوشایند اثرات منفی بر روان فرد وارد می نماید. این در حالی است که زنان به عنوان مهمترین عضو خانواده که تربیت فرزندان را برعهده دارند باید به لحاظ روانی در شرایط مناسبی باشند و لذا از این جنبه نیز با سلامت کل جامعه هم در ارتباط می باشد. افزایش مزاحمت های خیابانی سبب کاهش مشارکت اجتماعی زنان، افزایش خشونت، رفتارهای های پر خاشگرانه، نابرابری اجتماعی، افزایش از هم گسیختگی اجتماعی، آسیب های فردی و ... همراه است که هر یک از عوامل فوق با مقوله های عدالت اجتماعی و برابری، مقوله های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و خصوصاً مبحث توانمندسازی زنان که یکی از اصول منشور سازمان ملل متحد پذیرفته شده است در ارتباط تنگاتنگ می باشد

مزاحمت های خیابانی در تمامی کشورهای جهانی رخ داده و به عنوان یک آسیب اجتماعی در عالم مطرح شده است که زنان قربانیان این آسیب می باشند. در این راستا زنان کشورهای مصر و کانادا بیش از ۸۰٪ مورد آزار جنسی از این نوع قرار گرفته اند. این موضوع برای زنان کشور یمن حادث تر بوده و گزارش ۹۰٪ درصدی اعلام گردیده است. (خبرنامه فرارو، ۱۳۹۰).

بر اساس منشور سازمان ملل متحد در سال ۲۰۰۸ همه دولت ها موظف شده اند در جهت توانمندسازی زنان و تساوی جنسیتی گام بردارند (هاشمیان فر و گلستان، ۱۳۸۸). پرواضح است آزار جنسی زنان با هر روشی می تواند سبب کاهش مشارکت و ارتباطات در درون جامعه

شده و شاید خسارت آن هزینه ای بیش از خسارت بر جنسیت مردان باشد، زیرا که توانمندسازی یک زن با هر روشی توانمند نمودن یک خانواده است. (امیری و همکاران، ۱۳۷۹). و برعکس کاهش توانمندی زن به معنی کاهش توانمندی یک خانواده و جامعه است.

با اینکه تحقیقات اندکی در زمینه‌ی مزاحمت‌های خیابانی در ایران انجام گرفته اما این نمی‌تواند نشان از کم اهمیت بودن این موضوع با اهمیت باشد. زمانی که زنی در موقعیت آزار جنسی از نوع مزاحمت‌های خیابانی قرار می‌گیرد سعی دارد احساس خشم، حقارت و ترس خود را مخفی کند که چیزی رخ نداده است. که این خود شدیدترین لطومات روانی به خاطر این موضوع بر وی وارد خواهد آمد که ناشی از فشار عاطفی و احساس بی‌قدرتی است. این در حالی است که ۶۰٪ زنان در ایران ترجیح می‌دهند در برابر آزارهای خیابانی سکوت کنند. (باشگاه خبرنگاران دانشجویی ایران، ۱۳۹۳).

ایران نیز به عنوان کشوری با بافت فرهنگی نسبتاً مشابه با کشورهای اسلامی چون مصر و یمن از لحاظ شیوه مزاحمت‌های جنسی با این کشورها قابل مقایسه است.

با اینکه درو و همکاران در سال ۲۰۰۴ عنوان می‌کنند که مزاحمت‌های جنسی در ایران چندان شایع نیست. ستهائی‌زاده و یوسفی‌نژاد تحلیل می‌کنند که دو جنس (زن و مرد) تفکیک می‌شوند، اما این تفکیک در اماکن عمومی وجود ندارد و لذا معمولاً زنان مورد مزاحمت‌های جنسی قرار می‌گیرند (جهانی دولت آباد و چمنی، ۱۳۹۳).

مزاحمت‌های جنسی به صورت مزاحمت توسط اتومبیل‌های شخصی (۹۲٪) مزاحمت‌های کلامی (۰۹۰٪) مزاحمت‌های لمسی (۷۵٪) و مزاحمت‌های لمسی در وسیله نقلیه (۶۳٪) به ترتیب بیشترین بوده‌اند. (نشریه اینترنتی زمستان، ۱۳۸۵). بنابراین واکاوی این مسئله در جامعه استان ایلام با بافت سنتی ضروری به نظر می‌رسد.

مبانی نظری :

– مزاحمت خیابانی

در جامعه به کرات همگی ما شاهد متلک‌گوئی‌ها و اعمال زشت جنسی علیه زنان و دختران در خیابان‌ها بوده‌ایم. امروزه ایجاد مزاحمت و تعقیب همراه با اذیت از تفریحات جوانان شده‌است. این پدیده که امروزه برای بانوان ما به‌وفور اتفاق می‌افتد در عین اینکه امری عادی تلقی می‌شود ولی به شدت قربانیان خود را مورد اذیت و آزار روحی و روانی قرار داده و احساس ترس، ناامنی و گوشه‌نشینی را برایشان به همراه دارد.

مزاحمت عبارتست از ورود به حریم خصوصی افراد. این ورود می‌تواند بصورت یک پیشنهاد آزاردهنده، یک نگاه آلوده، تماس فیزیکی غیرمجاز، اذیت و آزار، و یا هر نوع علائم کلامی مانند: حرف نابجا، سخنان غیرمؤدبانه و علائم غیرکلامی آلوده مانند: سوت زدن، اشاره کردن، بوق زدن، چراغ دادن توسط اتومبیل و تعقیب و... صورت گیرد (بروجنی و همکاران، ۱۳۹۴). اکثر آزارها و دختران در جوامع امروزی حداقل یکبار قربانی یکی از انواع مزاحمت‌ها شده‌اند. از انواع مزاحمت‌های خیابانی که برای بانوان رخ می‌دهد می‌توان به چشم‌چرانی، متلک‌گویی و رفتارهای فعلی اشاره کرد.

واژه چشم‌پرانی^۱ یا ویریسیم واژه فرانسوی است به معنای تماشاگر (پاک نهاد، ۹۲). با نظربازی و دیده‌بانی جنسی مترادف است. این نوع یکی از شایع‌ترین مزاحمت‌های بانوان بوده و غالباً بدلیل نیاز نداشتن به برخورد نزدیک با مجنی‌علیه کشف و پیگیری نمی‌شود. هرروز نگاه‌های هیز و آلوده در خیابان‌ها، فروشگاه‌ها و... برای بانوان به کرات اتفاق می‌افتد (همان، ۹۲).

در قانون مجازات اسلامی ماده ۶۱۹ در باب تعزیرات، مزاحمت برای بانوان را جرم‌انگاری کرده و متعرض را به حبس از دو تا شش ماه و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می‌کند. همچنین تکه‌پرانی، متلک‌گویی و استفاده از کلمات زشت و قبیح نوع رایجی از مزاحمت در معاشرت عمومی است. تعقیب نوامیس در خیابان، و حرکات شنیع مردان و پسران در برابر بانوان همانند عورت‌نمایی و پوشیدن لباس‌های زننده از جمله مزاحمت‌های رفتاری و فعلی برای بانوان می‌باشد (همان، ۹۲). بسیاری از زنان به لمس اندام، ضربه‌زدن مردان یا مالیدن خود به بدنشان اظهار کرده‌اند. این انحراف که در اماکن شلوغ و پر جمعیت بیشتر دیده می‌شود ملامسه جنسی نام دارد که مطابق ماده ۶۳۷ تعزیرات هرگونه تماس فیزیکی جنسی اعم از اینکه در خفا یا ملاّ عام باشد مشمول این ماده است (همان، ۹۲).

- پیامدهای منفی مزاحمت‌های خیابانی

سلب آسایش خانواده‌ها بخصوص زنان و دختران، محدود شدن میزان آزادی‌های مشروع و قانونی، افزایش رفتارهای پرخاشگرانه، افسردگی روحی و روانی، کاهش مشارکت اجتماعی زنان در عرصه فعالیت‌های اجتماعی، افزایش ضریب احساس ناامنی در جامعه، نزاع و درگیری و نیز ارتکاب قتل در برخی موارد بخشی از پیامدهای نامبارک این موضوع می‌باشند که می‌توان به صورت زیر دسته‌بندی و به تفصیل توضیح نمود.

- کاهش مشارکت اجتماعی زنان: مزاحمت‌های جنسی با افزایش ضریب احساس ناامنی اجتماعی، موجب ترس از حضور در جامعه و در نتیجه محدود شدن آزادیهای فردی و کاهش مشارکت زنان در عرصه اجتماعی میشود. محدودیتهایی که زنان در رفت و آمدهای خود به محلهای معین یا ساعات مشخصی از شبانه روز به عمل می‌آورند و خودداری از پذیرش برخی از مشاغل خصوصاً آنهایی که در محیطهای مردانه است، نمونههایی از این محدودیتها است. این جرم با توجه به رویتپذیری بالای خود موجب لطمه به اخلاق عمومی و شکلگیری یک محیط اجتماعی آلوده، آزار دهنده و ناامن میگردد. بر همین اساس است که قانونگذار آن را جزء جرایم غیرقابل گذشت دانسته و اولاً بدون شکایت شاکی خصوصی قابل تعقیب و رسیدگی است؛ ثانیاً گذشت شاکی خصوصی مانع از ادامه تعقیب و رسیدگی به این جرم نیست.

- افزایش خشونت و رفتارهای پرخاشگرانه: افزایش رفتارهای پرخاشگرانه و شکلگیری نزاع و درگیری از طرف خود بزه‌دیده و یا نزدیکان وی و حتی گاه، افراد بیگانه‌ای که برای دفاع از وی مداخله میکنند، پدیده نسبتاً شایعی است که متأسفانه در مواردی منتهی به جراحتهای شدید و حتی قتل شده است. برای ملاحظه نمونههایی از مزاحمت جنسی که منجر به قتل و یا ضرب و جرح گردیده است به (صادقی فسائی، ۱۳۸۹) واکنش زنان بزه‌دیده نسبت به پدیده مزاحمت جنسی، معمولاً به صورت فاصله گرفتن از فرد مزاحم و سکوت بوده و میل به تلافی و واکنشهای تهاجمی کمتر در میان آنها وجود دارد. اما واکنش نزدیکان مذکر فرد بزه‌دیده، غالباً به صورت رفتارهای خشن و تهاجمی است. علت این امر تعصبات شدیدی است که در فرهنگ ما وجود دارد. به گونهای که حتی در صورت عدم واکنش و یا ملایمت در عکسالعمل، ممکن است فرد با برچسبهایی چون بزدل و بی‌غیرت مواجه گردد.

^۱Voyeurism

- ترس از بروز واکنشهای شدید از ناحیه اطرافیان موجب می‌گردد در بسیاری از موارد بزه‌دیده ترجیح دهد وقوع مزاحمت را با نزدیکان خود نظیر پدر و یا برادر در میان نگذارد. آموزش نحوه مواجهه و واکنش نسبت به مزاحمت، میتواند در پیشگیری از عکسالعملهای پرخاشگرانه و نیز اتخاذ اقدامات حمایتی مناسب برای بزه‌دیدگان موثر باشد.

- افزایش از هم گسیختگی اجتماعی: مزاحمت جنسی، خصوصاً نوع خیابانی آن، از جمله جرایمی است که رویته‌پذیری بالایی دارد. شیوع گسترده این رفتار در محیط اجتماعی این احساس را پدید می‌آورد که گویی جامعه به حال خود رها شده و نظارت اجتماعی رسمی و غیر رسمی خاصی در آن حاکم نیست. این بستر فضا را برای شکلگیری و گسترش سایر جرایم فراهم می‌سازد. از طرف دیگر شیوع این جرم، آن را تبدیل به مثالهای روزمره و عادی ساخته که شهروندان ناچارند آن را تحمل نموده و با آن کنار بیایند؛ این امر وجدان عمومی جامعه را نسبت به وقوع ناهنجاریهای اجتماعی بی تفاوت مینماید. افراد با دیدن کثرت مزاحمت‌های خیابانی نقش خود در محافظت از هنجارهای اجتماعی را کم رنگ و کم رنگتر دیده، احساس مسوولیتشان ضعیفتر شده و به نوعی بی تفاوتی اجتماعی مبتلا میشوند. همچنین شکلگیری روزمره مزاحمتها در منظر کودکان و نوجوانان، فرایند جامعه‌پذیری و آموزش هنجارهای اجتماعی را در آنها به مخاطره انداخته و بدون آگاهی و گزینش دقیق از خوبی یا بدی، چنین رفتارهایی را به عنوان مصادیقی از رفتارهای سرگرم کننده و جهت پر کردن اوقات فراغت خود می‌بینند (باوند پور، ۱۳۹۴). در چنین فضایی، قبح اجتماعی مزاحمت جنسی شکسته شده و در نتیجه واکنش اجتماعی علیه آن کاهش مییابد. حاصل این موارد، آشفتگی در روابط اجتماعی از جهت اخلاقی و فرهنگی است.

آسیبهای فردی: بعد دیگر پیامدهای منفی مزاحمت جنسی شکلگیری آسیبهای فردی است. آثار و پیامدهای شخصی مزاحمت جنسی به عوامل مختلفی چون نوع رفتار، طول مدت بروز رفتار و شدت آن، قابلیت‌های روحی- روانی بزه‌دیده و وجود یا عدم وجود حمایت‌های اجتماعی از بزه‌دیده بستگی دارد. برخی از مزاحمت‌های جنسی چون نگاه‌های هرزه صرفاً حالت آزاردهنده دارد؛ اما بعضی دیگر میتواند آثار روحی شدیدتری چون افسردگی و اضطراب شدید به جا گذارد. در برخی موارد مزاحمت‌های جنسی شدید و مزمن آثار روانی شدیدی در حد جرایمی چون تجاوز جنسی به جا گذاشته است. به عنوان نمونه در سال ۱۹۹۵ یک دختر آمریکایی به نام جودی کافلین که توسط کارفرما و همکارانش به صورت مزمن و طولانی مدت مورد مزاحمت جنسی قرار گرفته بود، خودکشی نمود (کرل، ۲۰۱۱). مهمترین آسیبهای فردی مزاحمت خیابانی عبارتند از: ۱. کاهش عملکرد شغلی یا تحصیلی بزه‌دیده در نتیجه استرس و یا ترس از تکرار مزاحمت؛ ۲. از دست دادن موقعیتهای ارتقای شغلی و یا حتی خود شغل و حرفه و ترس از پذیرش موقعیتهای شغلی جدید و حتی انزوای اجتماعی؛ ۳. شایعه سازی و شایعه پراکنی نسبت به بزه‌دیده و برچسب خوردن وی؛ ۴. لطمه به شخصیت و هویت بزه‌دیده؛ ۵. بی اعتمادی و احساس انزجار نسبت به افرادی که در موقعیت مرتکب قرار دارند؛ مثلاً نسبت به روسا و مسوولین محیط شغلی و یا حتی نسبت به مردان به صورت کلی؛ ۶. مشکلات جسمانی نظیر افزایش فشار خون، سردرد، اختلالات گوارشی، اختلال در خواب یا غذاخوردن و ...؛ ۷. احساس ضعف و حقارت و از دست دادن اعتماد به نفس و انگیزه و حتی احساس.

- اهداف تحقیق

الف: هدف اصلی این تحقیق عبارت است از:

"سنخ شناسی مزاحمت های خیابانی (مورد مطالعه زنان مزاحمت دیده شهر ایلام وایوان"

برای دستیابی به این هدف اصلی اهداف فرعی طراحی گردیده است:

-اهداف فرعی :

۱. مطالعه ویژگی جمعیت شناختی زنان مزاحمت دیده شهرهای ایلام و ایوان
۲. مهمترین ویژگی ظاهری زنان مزاحمت دیده شهر های ایلام و ایوان
۳. مهمترین سنخهای مزاحمت های خیابانی بر اساس زمان و مکان در شهرهای ایلام و ایوان.

- سوالات تحقیق :

- ۱- ویژگی جمعیت شناختی زنان مزاحمت دیده شهرهای ایلام و ایوان کدامند؟
- ۲- مهمترین ویژگی ظاهری زنان مزاحمت دیده شهر های ایلام و ایوان چیست؟
- ۳- مهمترین سنخهای مزاحمت های خیابانی بر اساس زمان و مکان در شهرهای ایلام و ایوان کدامند؟

- جامعه آماری

با توجه به اینکه نوع تحقیق کیفی - کمی است ابتدا در هر شهرستان ایوان و ایلام تعداد ۲۰ نفر از زنان مورد مزاحمت واقع شده انتخاب گردیده و با آن ها مصاحبه می گردد . سپس بعد از کد بندی و اجرای مصاحبه، نتایج بررسی کیفی به صورت نظریه ای استخراج شده و این نظریه از طریق پیمایش میدانی و پرسشنامه مورد آزمایش قرار می گیرد. تعداد کل زنان مورد مزاحمت واقع شده ۱۵-۳۰ساله در شهرستان ایلام در سال ۹۴ به تفکیک هر کلانتری ۱۴۱ مورد منجر به تشکیل پرونده شده است همچنین تعداد کل زنان ۱۵ تا ۳۰ ساله در شهرستان ایلام ۵۲۳۶۱ نفر و در شهرستان ایوان ۱۲۱۴۱ بوده است .

ردیف	نام کلانتری	نام شهرستان	مورد تشکیل پرونده داده شده
۱	کلانتری ۱۱	ایلام	۳۵ مورد
۲	کلانتری ۱۲	ایلام	۱۸ مورد
۳	کلانتری ۱۳	ایلام	۷۸ مورد
۴	کلانتری ۱۴	ایلام	۱۹
۵	کلانتری ۱۵	ایلام	۱۰ مورد
۶	کلانتری شهرستان ایوان	ایوان	۲۳
جمع کل موارد گزارش شده در دو شهرستان			۱۸۳

۴-۳- حجم نمونه و روش نمونه گیری:

در این تحقیق از دو روش نمونه گیری استفاده می شود به این صورت که برای انتخاب نمونه های کیفی از ۴۰ نفر از افراد مورد مزاحمت واقع شده در شهرستان ایلام و ایوان مصاحبه کیفی به عمل می آید. اما جهت تکمیل پرسشنامه جمعاً در شهرستان ایلام و ایوان با استفاده از فرمول کوکران به ترتیب 308 و 73 پرسشنامه تکمیل می گردد.

$$n = \frac{\frac{z^2 pq}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} \left(\frac{z^2 pq}{d^2} - 1 \right)}$$

با توجه به اینکه ۸۱٪ از کل جامعه آماری در شهرستان ایلام و ۱۹٪ باقیمانده در شهرستان ایوان می باشند لذا تعداد ۳۰۸ نفر از شهرستان ایلام و ۷۳ نفر در شهرستان ایوان انتخاب می گردد.

جدول شماره (۳-۱) تعداد جامعه آماری و نمونه های آماری به دست آمده.

ردیف	نام شهرستان	جامعه زنان ۱۵ تا ۳۰ سال	تعداد نمونه (پرسشنامه)
۱	ایلام	۵۲۳۶۱	۳۰۸
۲	ایوان	۱۲۱۴۱	۷۳

۵-۳- ابزار گردآوری اطلاعات:

داده ها می توانند به شیوه های مختلف و در مکان های مختلف و از منابع مختلف جمع آوری شوند. مصاحبه، پرسشنامه و مشاهده افراد و پدیده ها، سه شیوه عمده جمع آوری داده های در پژوهش پیمایشی هستند (دانایی فرد و همکاران، ۱۳۸۳). کار جمع آوری اطلاعات و آمار مورد نیاز در این پژوهش، مشتمل بر سه بخش انجام گرفته است. بخش اول آن، بررسی سوابق نظری موضوع تحقیق و مطالعه نتایج مشابه به انجام یافته می باشد، که با استفاده از روش مطالعه کتابخانه ای صورت گرفته است. بخش دوم جمع آوری اطلاعات مورد و به کارگیری مصاحبه کیفی صورت گرفته است و پس از در بخش سوم نتایج (کیفی) به دست آمده جهت آزمایش به فرم پرسشنامه انتقال داده شده تا از طریق آن به توان کار کمی انجام گرفته و اذ نتایج تحقیق مورد نظر قابل تعمیم گردد. همانطوری که جان بست (۱۹۸۳: ۲۱۸) می دارد «که فرم های تحقیق بطور کلی شامل جمع آوری داده ها که پاسخ دهندگان از طریق آنها به پرسش های پاسخ می دهند و با واکنش خود را در برابر مطالب نوشته شده به صورتی ابزار می دارند. هرگاه بدست آوردن اطلاعات واقعی مورد نظر باشد از پرسشنامه استفاده می شود»، شایان ذکر است که پرسشنامه های مذکور، شخصاً توسط محقق و بصورت حضوری و بر اساس ارتباط با نمونه های مورد نظر تکمیل شده اند در این ارتباط جان بست اظهار داشته است:

پرسشنامه ای که شخصاً توسط پژوهشگر در مورد گروهی از افراد تکمیل می شود دارای مزایایی است، کسی که پرسشنامه را پر می کند، فرصت می کند معنای پرسش هایی که برای آنها روشن نیست را توضیح دهد. گردآوردن تعداد زیادی از پاسخ دهندگان در یک محل باعث صرفه جویی

در وقت و هزینه می شود و تعداد زیادی از پاسخ هایی قابل استفاده را در اختیار پژوهشگر قرار می دهد.» (پاشا شریفی و طالقانی، ۱۳۷۴). بنابراین جهت پاسخ دادن به مساله تحقیق، یک نوع پرسشنامه با سؤالات مشترک طرح شد. یک پرسشنامه برای ساکنین محله های حاشیه نشین و محله های عادی طراحی گردید.

۳-۶- تعیین روایی^۲ و اعتبار^۳ پرسشنامه:

پرسشنامه به تعدادی از کارکنان معاونت اجتماعی ناجا، تنی چند از اساتید، جمعی از دانشجویان (ارشد) رشته علوم اجتماعی، ارائه گردید. سپس بر حسب پیشنهاد های افراد مذکور ما نسبت به روشن ساختن نکات و اصطلاحات مبهم و حذف سؤالات نامربوط اقدام گردید. همچنین برای تعیین میزان اعتبار پرسشنامه مذکور بوسیله اجرای آزمون مقدماتی^۴ در شهرستان مجاور (ایوان) تعداد ۳۰ پرسشنامه از زنان و دختران ۱۵-۳۰ ساله صورت گرفت و پس اطلاعات وارد کامپیوتر شده و از طریق نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ و «روش کرونباخ الفا» اعتبار پرسشنامه ۰/۹۲ آمد. پس از تعیین روایی و اعتبار پرسشنامه، نسخه نهایی پرسشنامه تدوین و تایپ گردید.»

جدول شماره ۳-۱- ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه

عواملها	مقدار آلفای کرونباخ
	۰/۹۴
میزان استفاده از شبکه های اجتماعی	۰/۹۴
میزان تماشای ماهواره	۰/۸۸
سنخ های مزاحمت های خیابانی	۰/۸۳
شرکت در همایشات و گرده همایی ها	۰/۹۶
شرکت در مراسمات مذهبی	۰/۸۵
میزان سن افراد نمونه	۰/۹۶

در مجموع ضریب نهایی آلفای کرونباخ برای ابزار تحقیق برابر با $\alpha = 0/92$ محاسبه شده است.

^۲. Validity

^۳. Reliability

جدول شماره (۸-۴) نوع مزاحمت ها را نشان می دهد .

گویه ها	فرآوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
نگاه گناه آلود	73	19.2	19.9	19.9
متلك پراكنى	95	24.9	26.0	45.9
فحاشى	17	4.5	4.6	50.5
ايستادن	30	7.9	8.2	58.7
تعقيب شدن	59	15.5	16.1	74.9
پرتاب شى يا ترقه	2	.5	.5	75.4
گرفتن يا دادن تلفن	49	12.9	13.4	88.8
لمس كردن	24	6.3	6.6	95.4
ساير	2	.5	.5	95.9
نگاه و متلك	7	1.8	1.9	97.8
نگاه و تعقيب	2	.5	.5	98.4
نگاه شماره تلفن	2	.5	.5	98.9
متلك و شماره تلفن	2	.5	.5	99.5
نگاه و سوار ماشين كردن	2	.5	.5	100.0
كل	366	96.1	100.0	
ثبت نشده	15	3.9		
جمع كل	381	100.0		

جدول شماره (۸-۴) انواع مزاحمت برای زنان را نشان می دهد. از انواع این سنخ های مزاحمت متلك پرائنى با ۲۴/۹ درصد بالاترین نوع مزاحمت را به خود اختصاص داده است . بعد از متلك پرائندن، نگاه گناه آلود مزاحمتی است که ۱۹/۲ درصد از زنان به آن اشاره نموده اند . گرفتن يا دادن شماره به نظر ۱۲/۹ درصد سومین نوع مزاحمتی است که بر علیه زنان انجام می گیرد . خوشبختانه نوع مزاحمت هایی که به صورت لمس كردن (۳/۶) و فحاشی (۵/۴) که بالاترین خسارات را به جامعه زنان وارد می کند در حد پایینی است .

جدول شماره (۹-۴) مکان مزاحمت ها را نشان می دهد.

گویه ها	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
خیابان و کوچه شلوغ	95	24.9	25.4	25.4
خیابان و کوچه خلوت	87	22.8	23.3	48.7
خیابان و کوچه فرعی	48	12.6	12.8	61.5
بازار شلوغ	74	19.4	19.8	81.3
مغازه ها	4	1.0	1.1	82.4
درب منزل	7	1.8	1.9	84.2
درب مدرسه و دانشگاه	49	12.9	13.1	97.3
سایر	10	2.6	2.7	100.0
کل	374	98.2	100.0	
ثبت نشده در سیستم	7	1.8		
جمع کل	381	100.0		

جدول شماره ۴-۹ نشان می دهد هم خیابان ها و کوچه های خلوت و هم خیابان ها و کوچه های شلوغ می توانند مکانی برای ایجاد مزاحمت باشند چراکه ۲۴/۹ درصد از زنان خیابان ها و کوچه های شلوغ و ۲۲/۸ درصد نیز خیابان ها و کوچه های خلوت را مکان مزاحمت را عنوان داشته اند. هرچند بازار های شلوغ، درب مدرسه و دانشگاه ۱۲/۹ درصد و خیابان و کوچه های فرعی ۱۲/۶ درصد به ترتیب در مکان های بعدی مزاحمت قرار گرفته اند.

جدول شماره (۴-۱۰) زمان وقوع مزاحمت ها را نشان می دهد .

گویه ها	فرآوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
اول صبح	9	2.4	2.5	2.5
صبح تا ظهر	54	14.2	14.7	17.2
وسط ظهر	43	11.3	11.7	28.9
اول عصر	19	5.0	5.2	34.1
عصر	155	40.7	42.2	76.3
غروب	87	22.8	23.7	100.0
کل	367	96.3	100.0	
ثبت نشده	14	3.7		
جمع کل	381	100.0		

جدول شماره ۴-۱۰ زمان وقوع مزاحمت برای زنان در شهر ایلام و ایوان را نشان می دهد همانطور که مشاهده می گردد زمان عصر یعنی قبل از غروب آفتاب و بعد از عصر اول بیشترین زمانی است که زنان مورد مزاحمت واقع می گردند . این میزان به اندازه ۴۰/۷ درصد بوده است از طرفی زمان بعد از عصر که در بالا ذکر گردید یعنی زمان غروب ۲۲/۸ درصد نیز در رتبه دوم زمان مزاحمت برای زنان قرار گرفته شده است . سومین الویت زمان مزاحمت ساعات صبح تا ظهر یعنی ساعات بین ۱۰ تا ۱۲ صبح به میزان ۱۴/۲٪ درصد عنوان گردیده است.

جدول شماره (۴-۱۱) نوع واکنش زنان به مزاحمت را نشان می دهد .

گویه ها	فرآوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
سوکت	137	36.0	36.5	36.5
تظاهر به متوجه نشدن	116	30.4	30.9	67.5
خشمگین شدن	49	12.9	13.1	80.5
تذکر	14	3.7	3.7	84.3
داعوا و فریاد	13	3.4	3.5	87.7
اطلاع به خانواده	27	7.1	7.2	94.9
تماس با ۱۱۰	11	2.9	2.9	97.9
اطلاع به مدیران	8	2.1	2.1	100.0
Total	375	98.4	100.0	
System	6	1.6		
Total	381	100.0		

جدول شماره ۴-۱۱ نوع واکنش زنان در شهر ایلام و ایوان به مزاحمت را نشان می دهد . همانطور که مشاهده می گردد ۳۶٪ در مقابل مزاحمت سکوت را اختیار می کنند و ۳۰/۴٪ درصد از زنان طوری رفتار می کنند که اصلاً متوجه مزاحمت نشده اند . به بیانی دیگر می توان گفت به تنهایی ۷۰٪ درصد زنان واکنش منفعلانه به نوع مزاحمت ها نشان می دهند .

جدول شماره (۱۲-۴) مربوط به نوع تاهل

گویه ها	فرآوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
مجرد	253	66.4	69.1	69.1
متاهل	112	29.4	30.6	99.7
مطلقه	1	.3	.3	100.0
کل	366	96.1	100.0	
ثبت نشده	15	3.9		
جمع کل	381	100.0		

جدول شماره ۴-۱۲ وضعیت تاهل زنان و دختران را نشان می دهد همانطور که ملاحظه می گردد ۶۶/۴٪ درصد از افراد نمونه تحقیق مجرد و ۲۹/۴٪ درصد متاهل بوده اند. از این گذشته ۳٪ درصد از این نمونه مطلقه بوده اند.

جدول شماره (۱۳-۴)مربوط به سطح تحصیلات زنان و دختران

گویه ها	فرآوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
دبیرستان و دیپلم	87	22.8	24.9	24.9
فوق دیپلم	90	23.6	25.7	50.6
لیسانس	143	37.5	40.9	91.4
فوق لیسانس و بالاتر	30	7.9	8.6	100.0
کل	350	91.9	100.0	
ثبت نشده در سیستم	31	8.1		
جمع کل	381	100.0		

جدول شماره ۴-۱۳ سطح تحصیلات زنان و دختران را نشان می دهد. با نگاه کردن به جدول مشخص می گردد بالاترین فرآوانی و درصد(فرآوانی؛۱۴۳ نفر و ۳۷/۵ درصد) مربوط به زنان و دخترانی است که سطح تحصیلات آنها لیسانس می باشد. و از سوی دیگر ۲۳/۶٪

درصد از زنان نیز تحصیلات آنها فوق دیپلم گزارش گردیده است. هر چند که تنها ۷/۹٪ از زنان سطح تحصیلاتی به اندازه فوق لیسانس و بالاتر دارند. ۲۲/۸٪ زنان و دختران در مقاطع دیپلم و دبیرستان می باشند.

جدول شماره (۴-۱۵) مربوط به میزان سن

گروه ها	فرآوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
از ۱۵ تا ۲۰ سال	82	21.5	21.9	21.9
از ۲۱ تا ۲۵ سال	114	29.9	30.5	52.4
از ۲۶ تا ۳۰ سال	149	39.1	39.8	92.2
از ۳۱ تا ۳۵ سال	23	6.0	6.1	98.4
از ۳۶ تا ۴۰ سال	4	1.0	1.1	99.5
از ۴۱ تا ۴۵ سال	2	.5	.5	100.0
کل	374	98.2	100.0	
ثبت نشده	7	1.8		
جمع کل	381	100.0		

جدول شماره ۴-۱۵ سن افراد نمونه تحقیق را نشان می دهد. با توجه به فرآوانی تجمعی جدول ۹۲/۲٪ درصد از افراد نمونه تحقیق در گروه سنی بین ۱۵ تا ۳۰ سال قرار گرفته و تنها ۷/۸٪ درصد در گروه های بالاتر از ۳۰ سال قرار گرفته اند.

- آمار تحلیلی :

جدول شماره (۲۲-۴) مربوط به آزمون کای اسکور (مدل پوشش)

مدل پوشش	فراوانی مشاهده شده	فراوانی مورد انتظار	تفاوت فراوانی ها
چادر مشکی	100	47.6	52.4
مقنعه بلندی	54	47.6	6.4
مانتو و روسری	71	47.6	23.4
مانتو و شال	99	47.6	51.4
مانتو تنگ و کوتاه	34	47.6	-13.6
مانتو باز و ساپورت	18	47.6	-29.6
مانتو روسری و شال	3	47.6	-44.6
مقنعه بلند، مانتو، روسری	2	47.6	-45.6
جمع کل	381		

آزمون آماری	ضرایب
ضریب کای اسکور	۲۳۳/۱۹۴
درجه آزاد	۴
سطح معنی داری	.000

نتایج جدول فوق نشان می دهد که چون $\chi^2 = ۲۳۳/۱۹۴$ با $df=4$ و $p=.000$ از $\alpha=.05$ کوچکتر است لذا تفاوت بین پاسخ های گروه نمونه از نظر آماری معنی دار می باشد .

جدول شماره (۲۳-۴) مربوط به آزمون کای اسکور (نوع مزاحمت)

نوع مزاحمت	فراوانی مشاهده شده	فراوانی مورد انتظار	تفاوت فراوانی ها
نگاه گناه آلود	73	26.1	46.9
متلك پراكنى	95	26.1	68.9
فحاشى	17	26.1	-9.1
ايستادن	30	26.1	3.9
تعقيب شدن	59	26.1	32.9
پرتاب شى يا ترقه	2	26.1	-24.1
گرفتن يا دادن تلفن	49	26.1	22.9
لمس كردن	24	26.1	-2.1
ساير	2	26.1	-24.1
نگاه و متلك	7	26.1	-19.1
نگاه و تعقيب	2	26.1	-24.1
نگاه شماره تلفن	2	26.1	-24.1
متلك و شماره تلفن	2	26.1	-24.1
نگاه و سوار ماشين كردن	2	26.1	-24.1
جمع كل	366		

آزمون آماری	ضرایب
ضریب کای اسکور	۴۷۸/۳۶۱
درجه آزاد	۱۳
سطح معنی داری	.000

نتایج جدول فوق نشان می دهد که چون $\chi^2 = 478/361$ با $df=4$ و $p=0/000$ از $\alpha=0/05$ کوچکتر است لذا تفاوت بین پاسخ های گروه نمونه از نظر آماری معنی دار می باشد .

جدول شماره (۲۴-۴) مربوط به آزمون کای اسکور (مکان مزاحمت)

تفاوت فراوانی ها	فراوانی مورد انتظار	فراوانی مشاهده شده	
48.3	46.8	95	خیابان و کوچه شلوغ
40.3	46.8	87	خیابان و کوچه خلوت
1.3	46.8	48	خیابان و کوچه فرعی
27.3	46.8	74	بازار شلوغ
-42.8	46.8	4	مغازه ها
-39.8	46.8	7	درب منزل
2.3	46.8	49	درب مدرسه و دانشگاه
-36.8	46.8	10	سایر
		374	Total

ضرایب	آزمون آماری
۲۰۲/۲۵۷	ضریب کای اسکور
۷	درجه آزاد
.000	سطح معنی داری

نتایج جدول فوق نشان می دهد که چون $\chi^2 = 202/257$ با $df=4$ و $p=0/000$ از $\alpha=0/05$ کوچکتر است لذا تفاوت بین پاسخ های گروه نمونه از نظر آماری معنی دار می باشد .

جدول شماره (۲۵-۴) مربوط به آزمون کای اسکور (موقع مزاحمت)

تفاوت فراوانی ها	فراوانی مورد انتظار	فراوانی مشاهده شده	
-52.2	61.2	9	اول صبح
-7.2	61.2	54	صبح تا ظهر
-18.2	61.2	43	وسط ظهر
-42.2	61.2	19	اول عصر
93.8	61.2	155	عصر
25.8	61.2	87	غروب
		367	Total

ضرایب	آزمون آماری
۲۳۴/۶۵۱	ضریب کای اسکور
۵	درجه آزاد
.000	سطح معنی داری

نتایج جدول فوق نشان می دهد که چون χ^2 ۲۳۴/۶۵۱ با $df=4$ و $p=.000$ از $\alpha=.05$ کوچکتر است لذا تفاوت بین پاسخ های گروه نمونه از نظر آماری معنی دار می باشد .

جدول شماره (۲۶-۴) مربوط به آزمون کای اسکور (واکنش به مزاحمت)

تفاوت فراوانی ها	فراوانی مورد انتظار	فراوانی مشاهده شده	
90.1	46.9	137	سوکت
69.1	46.9	116	تظاهر به متوجه نشدن
2.1	46.9	49	خشمگین شدن
-32.9	46.9	14	تذکر
-33.9	46.9	13	داعوا و فریاد
-19.9	46.9	27	اطلاع به خانواده
-35.9	46.9	11	تماس با ۱۱۰
-38.9	46.9	8	اطلاع به مدیران
		375	Total

ضرایب	آزمون آماری
۳۹۰/۹۷۵	ضریب کای اسکور
۷	درجه آزاد
.000	سطح معنی داری

نتایج جدول فوق نشان می دهد که چون $\chi^2 = 390/975$ با $df=4$ و $p=.000$ از $\alpha=.05$ کوچکتر است لذا تفاوت بین پاسخ های گروه نمونه از نظر آماری معنی دار می باشد .

جدول (۲۷-۴) مربوط به جدول متقاطع مقایسه نوع مزاحمت با سن زنان گروه نمونه

نوع مزاحمت	۱۵ تا ۲۰ سال	۲۱ تا ۲۶ سال	۲۶ تا ۳۰ سال
نگاه گناه آلود	٪ ۲۷/۴	٪ ۲۱/۹	٪ ۴۳/۸
متلک پرانی	٪ ۱۲/۹	٪ ۳۴/۴	٪ ۴۸/۴
فحاشی	٪ ۷/۴	٪ ۶/۳	٪ ۹/۵
ایستادن ماشین جلوی پای فرد	٪ ۵۰	٪ ۲۶/۷	٪ ۲۳/۳
تعقیب شدن	٪ ۲۶/۸	٪ ۳۵/۷	۳۷/۵
پرتاب شی یا ترقه	٪ ۱۰۰	۰	۰
گرفتن یا دادن شماره تلفن	٪ ۱۴/۳	٪ ۳۶/۷	٪ ۴۰/۸
لمس کردن	٪ ۸/۳	٪ ۴۱/۷	٪ ۲۵

جدول ۴-۲۷ طبق جدول متقاطع مقایسه نوع مزاحمت را با سن گروه نمونه نشان می دهد. همانگونه که مشاهده می شود نوع مزاحمت نگاه گناه آلود در میان گروه سنی ۲۶ تا ۳۰ سال بیشتر اتفاق افتاده و متلک پرانی نیز با ٪ ۴۸/۴ درصد نیز در میان گروه سنی ۲۶ تا ۳۰ سال مشاهده می گردد. با اینکه در کل در میان انواع سنخ های مزاحمت های خیابانی، سنخ فحاشی کم اتفاق می افتد اما همین مقدار کم هم در میان گروه ۲۶ تا ۳۰ سال بیشتر شیوع داشته و توقف ماشین های سواری جلو پای دختران ۱۵ تا ۲۰ سال بیشتر رخ می دهد این مقدار به تنهایی در میان این گستره سنی به اندازه ٪ ۵۰ درصد بوده است. تعقیب شدن توسط فرد مزاحم تقریباً می توان برای سه گروه سنی فوق الذکر یکسان نشان داد هرچند در گروه سنی ۱۵ تا ۲۰ سال به اندازه ٪ ۲۶/۸ بوده که کمتر بقیه گروه های سنی است. پرتاب شی و ترقه فقط در گروه سنی دختران ۱۵ تا ۲۰ سال به صورت ٪ ۱۰۰ مشاهده گردیده و لذا ۲ گروه دیگر این نوع مزاحمت را درک نکرده بودند. گرفتن یا دادن شماره تلفن در میان سه گروه سنی مشاهده می شود هر چند این میزان به ترتیب سنین پایین تا سن ۳۰ سال افزایش یافته و میزان آن ٪ ۴۰/۸ درصد می رسد. سنخ مزاحمت از نوع لمس کردن بدن بالاترین درصد آن در میان گروه های ۲۱ تا ۲۶ سال به میزان ٪ ۴۱/۷ مشاهده گردید.

جدول (۴-۲۸) مربوط به جدول متقاطع مقایسه نوع مزاحمت با وضعیت تاهل

نوع مزاحمت	مجرد	متاهل	مطلقه
نگاه گناه آلود	٪۲۰/۶	٪۱۵/۹	۰
متلك پرائى	٪۲۳/۵	٪۳۰/۸	٪۵۰/۲
فحاشى	٪۴/۵	٪۵/۶	۰
ايستادن ماشين جلوى پاى فرد	٪۸/۶	۸/۴	۰
تعقيب شدن	٪۱۷/۳	٪۱۱/۲	۰
پرتاپ شى يا ترقه	٪/۸	۰	۰
گرفتن يا دادن شماره تلفن	٪۱۶/۹	٪۷/۵	۰
لمس كردن	٪۴/۹	٪۱۱/۲	۰

جدول ۴-۲۸ با استفاده از جدول متقاطع مقایسه ای از نوع مزاحمت با وضعیت افراد نمونه تحقیق را دارد. در جدول بالا نگاه گناه آلود بیشتر در میان مجردین درک شده این مقدار به ۲۰/۶ درصد رسیده است در حالیکه سنخ مزاحمت خیابانی از نوع متلك پرائى بیشترین سبب آزار زنان متاهل (۳۰/۸٪) شده است. با اینکه مزاحمت از نوع فحاشی در میان گروه مطلقه وجود ندارد اما ۵/۶٪ درصد از زنان متاهل این حادثه نامبارک را بیشتر از زنان مجرد درک کرده اند. توقف ماشین های سواری توسط مردان مزاحم دیگر سنخ مزاحمت های خیابانی است که زنان و دختران شهرستان های ایلام و ایوان آن را بعضاً تجربه کرده اند. ۸/۶ درصد و ۸/۴٪ درصد تقریباً میزان برابری است که به ترتیب زنان مجرد و متاهل این نوع مزاحمت را تجربه نموده اند. تعقیب شدن توسط مرد مزاحم زنان به اندازه ۱۷/۳٪ در مجردین بوده که این میزان تقریباً به اندازه ۶٪ بیشتر از زنان متاهل بوده است. تنها ۸٪ از دختران مجرد به وسیله پرتاپ شى یا ترقه مورد آزار و اذیت قرار گرفته اند. مردان مزاحم با درخواست، دادن و گرفتن شماره از زنان و دختران سبب مزاحمت می شوند. تعداد ۱۶/۹٪ درصد از دختران مجرد گروه نمونه این نوع سنخ را تجربه کرده و ۷/۵٪ از متاهلین گروه نمونه از این نوع مزاحمت به عنوان نوع دیگری از مزاحمت ها اشاره داشته اند. مزاحمت دیگری که بیشتر در خودروهای عمومی بر علیه زنان توسط مردان مزاحم ایجاد می شود مزاحمت از نوع لمس کردن می باشد. این نوع مزاحمت در میان متاهلین به میزان ۱۱/۲٪ اتفاق افتاده است.

جدول (۳۰) مربوط به جدول متقاطع مقایسه نوع مزاحمت با نوع شغل

نوع مزاحمت	محصل	دانشجو	بیکار	آزاد	اداری
نگاه گناه آلود	٪۲۷/۷	٪۱۳/۵	٪۱۹/۳	٪۲۷/۵	٪۱۲/۵
متلك پرائى	۱۷	٪۲۸/۴	٪۲۶/۳	٪۳۳/۲	٪۸/۳
فحاشى	۰	٪۸/۱	٪۷/۹	۰	٪۸/۳
ايستادن ماشين جلوى پاى فرد	٪۲۵/۵	٪۵/۴	٪۴/۴	٪۷/۸	٪۱۶/۷
تعقيب شدن	٪۱۴/۹	٪۱۷/۶	٪۲۱/۱	٪۳/۹	٪۸/۳
پرتاپ شى يا ترفه	۰	٪۲/۷	۰	۰	۰
گرفتن يا دادن شماره تلفن	٪۱۰/۶	٪۱۲/۲	۱۴	٪۱۱/۸	٪۲۹/۲
لمس کردن	٪۴/۳	٪۶/۸	٪۲/۶	٪۷/۸	٪۸/۳

جدول شماره ۳۰ نشان می دهد متلك پرائى براى اقشار با شغل آزاد بيشتر مى باشد . اين در حالى است كه نوع مزاحمت ها از نوع نگاه گناه آلود در بين محصلين بيشتر بوده و با اينكه فحاشى خيلى كم در ميان مزاحمت ها توسط مردان مزاحم مورد استفاده قرار مى گيرد ولى اين نوع مزاحمت براى زنان دانشجو و داراى مشاغل ادارى بيشتر مى باشد . دختران محصل بيشتر از هر قشرى از زنان مزاحمت ديده نوع مزاحمت از نوع ايستادن خودرو جلوى پاى دختران اين نوع مزاحمت را تجربه نموده اند . نوع مزاحمت مردان مزاحم از نوع گرفتن يا دادن شماره براى زنان با مشاغل ادارى بيشتر مشاهده شده است .

پیشنهادهای کاربردی:

۱. با توجه به اینکه مکان مزاحمت های خیابانی بیشتر در خیابان ها و کوچه های شلوغ انجام می گیرد تمرکز انرژی بیشتر در این مناطق پیشنهاد می شود.
۲. با عنایت به اینکه بیشترین زمان وقوع مزاحمت های خیابانی در عصر و هنگام غروب آفتاب است لذا پیشنهاد می گردد در برنامه ریزی های عملیاتی و نظارتی پلیس زمان مذکور در اولویت قرار گیرد.
۳. متأسفانه به دلایلی چون ترس از آبرو ریزی، زنان و دختران قربانی مزاحمت معمولاً شیوه سکوت را در برخورد با مزاحمین مرد و پسر اتخاذ می کنند که این خود در مقیاس های بزرگ خسارات اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و ... بر جامعه تحمیل می کند. پیشنهاد می شود نیروی انتظامی استان به طور اعم و معاونت اجتماعی به طور اخص با همکاری آموزش و پرورش، دانشگاه ها و صدا و سیمای مرکز ایلام در تدوین برنامه هایی که در این زمینه آگاهی بخشی می نمایند همکاری داشته باشند.
۴. با توجه به اینکه اکثریت قربانیان مزاحمت های خیابانی در تحقیق مذکور تحصیلاتی بین حداقل دیپلم، فوق دیپلم، لیسانس و حتی فوق لیسانس دارند می توان برای این افراد با چنین ویژگی برنامه های آگاهی بخشی و آموزشی طراحی و ارائه نمود.
۵. با توجه به اینکه اکثریت قربانیان مزاحمت های خیابانی در گستره سنی ۲۶ تا ۳۰ سال می باشند پیشنهاد می شود در هر گونه برنامه ریزی های پیشگیری، عملیات و آگاهی بخشی این گروه سنی در اولویت قرار گیرند.
۶. با توجه به تشابه تقریبی و تفاوت حداقلی بین مناطق حاشیه ای و عادی شهر ایلام از حیث متغیر های مورد مطالعه پیشنهاد می شود، در برنامه های امنیتی و نظارتی مناطق مذکور همزمان مورد توجه قرار گیرند.
۷. با عنایت به پایین بودن میزان درآمد در میان زنان و دختران مورد مزاحمت واقع شده، توانمند سازی این زنان و دختران پیشنهاد می شود.

منابع :

- هاشمیان فر، سید علی، گلستان، زهرا، ۱۳۹۳، جرم شناسی مزاحمت های خیابانی علیه زنان و دختران در شهر اصفهان، فصلنامه علمی پژوهشی علوم اجتماعی، دانشگاه آزاد واحد شوشتر، سال هشتم، شماره چهارم پ.پ ۲۷ زمستان ۹۳
- لیاقت دار، محمد جواد، نقوی، فغانه، یزدخواستی، بهجت، سمیعی، فاطمه، ۱۳۸۸، تاثیر و نقش فرهنگی جامعه، نهاد خانواده و توسعه ارتباطات، در گرایش زنان به آموزش عالی، جامعه شناسی کاربردی، سال بیستم، بهار ۸۸
- خبرنگار فرارو، ۱۳۹۰، رشد مزاحمت های خیابانی در ایران و جهان، ش.خبر. ۱۲۴۵۲-م/ ۵۴
- امیری، مجتبی، پورموسوی، سید موسی، صادقی، منصوره، ۱۳۹۲، فصلنامه اقتصاد و مدیریت شهری، شماره پنجم- زمستان ۱۳۹۲
- بروجنی، سمر، یزدان فر، سید عباس، بهزاد فر، مصطفی، ۱۳۹۴، احیای فضای شهری با استفاده از کافه های فضای باز (نمونه موردی خیابان چهار باغ اصفهان). نشریه هنر های زیبا، معماری و شهرسازی، شماره ۳ پاییز ۹۴
- پاک نهاد، امیر، ۱۳۹۲، تحلیل حقوقی جرم شناختی مزاحمت های جنسی، پژوهشنامه حقوق کیفری، سال چهارم، شماره دوم پاییز و زمستان ۱۳۹۲، صفحات ۹۲
- باوند پور، گیتی، ۱۳۹۴، جرائم خیابانی و تاثیر آن بر امنیت اجتماعی در شهر کرمانشاه، فصلنامه دانش انتظامی کرمانشاه، سال ششم، پاییز ۹۴ شماره ۲۲
- نشریه اینترنتی زنستان (1385)، آماری از خشونت خیابانی در تهران، شماره ۱۶
- باشگاه خبرنگاران جوان، ۱۳۹۴، مزاحمت خیابانی تخریب حقوق زنان، شماره خ. ۱۲۴۵۲-۱۳۹۴
- مرکز آمار ایران، ۱۳۹۰، سالنامه آماری استان ایلام، معاونت برنامه ریزی استانداری ایلام، ۱۳۹۰
- اکبری، مرتضی، ۱۳۸۷، تاریخ استان ایلام از آغاز تا صفویه، رساله دکترا

-Kearl, Holly. 2011. The Impact of Street Harassment on Women. www.csmonitor.com.

- Gardner, C. B. (1995), Passing by: Gender and public harassment. Berkley, CA: University of California Press